

A manera d'eufemisme fou corrent de dir *plevir-se* (d'una dona) en el sentit de 'seudir-la', 'jeure-hi' (ex. de Turell en *AlcM*): «En Castella és costuma que l'hom que-s *pleveix* de fembra maridada, deu ésser cremat ab ella mateixa», Eiximenis (*Regiment*, *NCL*. XIII, 148.6); en un procés escandalós de Bna. a. 1410: «jamés no-s volc *plavir* de la dita Úrsola», «jamés assejà de corrompre la dita Úrsola» frases successives equivalents (Riera Sans, *El Cavaller i la bagassa*, p. 149). La cosa ja apunta en el *Blanquerna*: «Sényer —dix la donzella—: en vostre poder só, e vostres paraules m'an deliurada de les mans del cavaller; altre guardó no-us pusc fer, mas d'aytant que-us podets *plevir* de ma persona a tot vostre plaer.— Blanquerna sentí en si multiplicar la temptació per les paraules que la donzella dehia ---» (*NCL*. I, 260.9). Qui sap si aquesta connotació sexual ja s'anava marcant des del llatí, car parlant d'Helena (*Pastor cum traberet per freta navibus ---*) deia Ovidi «*praebuit ipsa rapi*» (ella mateixa s'ha prestat al rapte).

En català la forma *plevir* de l'infinitiu és si fa no fa constant, car hi és excepcional la conjugació segons els verbs en -ËRE, bastant freqüent en la llengua dels trobadors; tanmateix en sé almenys un cas: «porets-li dir que si'l senyor rey fos present, ab sa licència li haguérem scrit: mas en sa absència no-ns en som volguda *pleure*» a. 1432 (*BABL*. XIV, 198).

En llengua d'oc trobem el mot i derivats des dels orígens literaris i observem que és amb present fort (tal com en els nostres docs. de 1154, 1139, 1173, mentre que aviat es conjugà incoativament): «De Gunel ai lo castel e-l mandamén / e per Niol fauc ergueill a tota gen: / c'ambedumeu son jurat e *plevit* per sagramén», Gilhem de Peitieu (Appel, *Chrest.*, 59.27): «hom cochatz de folhatge / jur' e *pliu* e promet guatge», Marcabré (id., 64.64); «qu'aissi-l suy fermes, autrejatz e *pleviutz* / qu'enans ---», Sordel (id., 31.37); «bela doussa maire / --- Teofil --- tolguist al diable --- e receubist la carta qu'el avia *plevida*», *Penedensa de colpa* (id., 106.73). De l'infinitiu *pleure* hi ha sengles casos, assegurats per la rima, en Daudè de Pradas, i en *Flamenca*: «Be son albergat e suau, pron an a manjar et a beure / et hoste on *si* progon *pleure*», «se fier, avoir confiance» i Stichel (*Altprov. Verbum*, 66) en cita un altre cas en P. de Barjac; també n'hi ha un parell de *pliuere* (un en Raimbaut d'Aurenga) (*PSW*. VI, 387) i és versemblant que, entre els molt nombrosos de present *pliu*, almenys alguns correspondrien a un infinitiu *pleure* o *pliuere* no pas a *plevir*.

D'altra banda ja en la llengua dels trobadors es troben formes nominals, o derivades, de tipus arcaic: *plevi* 'garantia' en Peire Vidal (Appel, 24.4), en la *Crusada* i en un text carcolí en prosa del S. XIII; com que es troben al mig del vers, i en textos on cau la -N', igual poden ser *plevi* (com creuen Appel i Wartburg) que *plévi*; a favor d'ell es pot invocar un femení sinònim *plevina* i un verb *plevinar* «s'engager ---», però no és gens segur, car també es pot tractar d'un representant del tipus *PLEBIU (fr. *pleige* > angl. *pledge*). D'altra banda subst. *pleu*, *plevensa* (cf. infra *plegença*), *ple-*

velbar, *plevizon*. I finalment *pleja* f. «caution, garant» (Ss. XIV-XV, gc., llem.), del qual tenim també un cas català en el mot *pletges* pl. 'arres' en un doc. de 1403 citat per *AlcM* (que sense fonament suposa que sigui femení), a despit del fr. ant. *plege* «garantie, caution, personne qui se donne comme caution» ja documentat en el *Roland* i sempre com a masculí des del S. XI fins a Villon i més tard; amb el seu derivat *plejos* «enclin, porté à», *plegier* c. 1200.

En francès foren fins a l'època clàssica, verb i substantiu, mots de primer pla, i constants en tot temps: *plevir* «engager, cautionner; promettre, jurer, certifier» des del *Roland*, Wace etc., *plevi*, -ie, «lié par un engagement, une promesse» [S. XII], i el citat *plege*. De la seva importància és encara testimoni el manlleu angl. *pledge*. També va passar des del francès a molts parlars d'Itàlia però llur fesomia de cosa importada no ens pot enganyar.

La gran majoria dels romanistes i germanistes s'han entestat a cercar en aquest mot gallo-romànic (lato sensu) un original germànic. I realment és visible que està en pròxima relació amb la família de l'al. *pflēgen* 'acostumar', *pflīcht* 'deure, obligació'. És ja antic en el N. i el S. d'Alemanya: a.-al. ant. *pblēgan* 'pendre cura d'alg. c., gestionar-la, preservar-la', també ja antic en l'acc. 'soler, acostumar', i en la comuna amb el romànic: 'prometre, garantir', a.-al. mj. *pflēgen*, b.-al. ant. *plēgan* 'fer-se responsable, sortir fiador', frisó antic *plēga* 'estar acostumat' i també neerlandès mitjà, en anglès, en les llengües escandinaves i menys en gòtic.

Mot, doncs, exclusiu del germànic continental, i això no és cap recomanació per donar-nos fe en un germanisme originari; majorment tenint en compte que una *p-* inicial germànica suposaria *b-* indoeuropea: però no hi ha cap arrel indoeuropea amb *b-* inicial, ni a penes cap mot escadusser que comenci en aquesta consonant; és sabut que la gran majoria dels mots alemanys en *pf-* o germ. *p-* són manlleus evidents, o almenys mots d'etimologia ignorada i ordinàriament de data ben tardana i extensió limitada dins el germànic.

És veritat que a aquest verb molts germanistes creuen trobar-li un parent —amb «grammatischer Wechsel» ço que tindria valor com a indicatiu de gran antiguitat—, més que més quan aquest sí que pertany també a l'anglosaxó: ags. *pleoh* m. 'risc', 'aflicció, turment', *plēon* (< *plēhan) 'afrontar un perill, arriscar-se', neerl. mj. *plien* 'respondre de', frisó ant. *plē* 'perill', 'tutela'. Mot, però, que en canvi no existeix en alt ni baix-al. Fins suposant que el vocalisme i consonantisme en aqueixa forma alternant morfològica estiguin ben en regla, i concedint-ho com a aclarit, aquí la semàntica ens duu bastant lluny: l'angl. *plea* 'allegació', 'plet', no hi té res a veure (< fr. ant. *plai*, *plaid* = cat. *PLET*).

Es a dir: l'existència d'aquest suport, de caràcter pliatu no està provada. Els mateixos Kluge-Mitzka conclouen que no hi ha parentela segura del germ. continental *PLEGAN i que cap de les connexions etimològiques que se li han cercat no és convincent: de fet, per